

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës,
trajtimin ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruës

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/319
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 201802059/3

Tiranë ___/___/2019

Lënda: Rekomandime për inspektimin e bërë në Komisarjatin e Policisë Kavajë

Drejtuar: Aljosa BROKAJ
Shef i Komisarjatisë të Policisë Kavajë

Për dajeni: Kastriot SKËNDERAJ
Drejtori i Drejtorisë Vendore të Drejtorisë Tiranë

KAVAJË

TIRANË

I nderuar z. Brokaj!

Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimin ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruës, në vijim Mekanizmi Kombëtar bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar kreu një inspektim në Komisarjatin e Policisë Kavajë.

Inspektimi u krye në datën 27.09.2018, sipas një plani inspektimi të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues ishin Nertila Qafzezi, Alfred Koçobashi dhe Besnik Deda, me detyrë Nd/Komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në Ligjin Nr.108/2014, "Për Policinë e Shtetit", në "Rregullat dhe Proçedurat Standarde për Trajtimin dhe Sigurimin e Personave të Arrestuar dhe Ndaluar në Njësitë Policore", miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, Nr.1102, datë 07.11.2017, "Për trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", dhe në "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, datë 31.03.2016, si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimeve të mëparshme.

Shënime paraprake

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen dhe trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i punës u takua me shefin e Komisarariatit Z.Aljoshë Brokaj i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit.

Drejtuesi i këtij organi, si dhe punonjësit e tjerë të policisë të cilët u kontaktuan, u treguan bashkëpunues dhe transparentë gjatë komunikimit dhe inspektimit. Në vijim të takimit, shefi i Komisarariatit Z.Aljoshë Brokaj informoi grupin e inspektimit, mbi masat e marra për realizimin e rekomandimeve të lëna nga Avokati i Popullit vitin e kaluar, lidhur me përshtatjen e kushteve të ambienteve në përputhje me procedurat standarde të ambienteve të shoqërimit të këtij Komisaritati.

Grupi i punës pasi mori informacionin e nevojshëm lidhur me inspektimin, inspektoi disa zyra të punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar/ndaluar.

Nga informacioni i grumbulluar në vend gjatë kryerjes së inspektimit, rezultoi se gjendja faktike lidhur me ambientin e shoqërimit kishte pësuar ndryshim nga një vit më parë. Referuar kjo me standardet e parashikuara në aktet normative dhe dokumentet ndërkombëtare, për respektimin e të drejtave të personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar brenda këtyre ambienteve.

Në përfundim të inspektimit grupi monitorues konstatoi se, megjithëse në Komisariatin e Policisë Kavajë ishin marrë disa masa për përmirësimin e standardeve lidhur me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar dhe të personave të arrestuar/ndaluar, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika dhe më konkretisht:

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Komisariatin e Policisë Kavajë, mjediset e shoqërimit ishin ndërtuar të reja vitet e fundit në një godinë më vete, brenda territorit të këtij Komisaritati. Në mjediset e brendshme të këtij Komisaritati, ka 3 dhoma shoqërimi me përmasa 3x4 m, të pajisura me tavolina dhe me karrige, sipas standardeve. Ato janë sipas gjithë kërkesave të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” dhe “Rregullave teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, ambiente të ndara më vete për femrat, meshkujt madhorë dhe të miturit.

Sipërfaqja dhe hapësira e dhomave të shoqërimit ishin të bollshme për qëndrim, dhe ishin të pajisur me tualet brenda korridorit të përbashkët si dhe kishin dritare për sigurimin e ajrimit dhe ndriçimit të plotë natyral, por në këto dhoma u konstatua prani e theksuar lagështie, kjo për shkak se prej kohës së ndërtimit ato nuk ishin mirëmbajtur.

Dhomat e shoqërimit kishin dritare përmasat e së cilave siguronin ndriçim të nevojshëm natyral. Të treja dhomat gjithashtu kishin ndriçim artificial nga rrjeti elektrik, dyert ishin prej druri, të cilat kishin mundësi për t'u mbyllur nga jashtë. Në përgjithësi të 3 dhomat ishin të pastra, por nuk ishin të pajisura me kamera monitorimi, sistemi i monitorimit nuk mbulonte as korridorin e këtij ambienti. Përgjatë monitorimit u konstatua mungesa e ndriçimit në tualetin e përbashkët të dhomave të sigurisë dhe mungesa e ujit të ngrohtë,

kjo e justifikuar nga ana e punonjësve të sigurisë si problematike e vazhdueshme pasi zëvendësimi i llambave bëhej vazhdimisht dhe boljeri i cili ndodhej në tualetin e përbashkët për të treja dhomat e shoqërimit, kishte një difekt për të cilin na u premtua se do të rregullohej së shpejti.

Në korridorin e këtij ambienti ishin vendosur postera me të drejtat e personave të shoqëruar në organet e policisë. Gjatë inspektimit nuk u konstatua asnjë shenjë, apo u administrua ankesë lidhur me ushtrim dhune apo trajtim degradues. Gjatë inspektimit u kqyrën të gjitha zyrat e Oficerëve të Policisë Gjyqësore në të gjitha ambientet e Komisarariatit. Në zyrat e lartpërmendura nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë ndaj shtetasve që intervistohen/merren në pyetje.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre

Në Komisarariatit e Policisë Kavajë ambienti i sigurisë nuk ishte konform normave, kushteve dhe standardeve për mbajtjen, trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar, sikurse përcaktohet në procedurën standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.1102, datë 07.11. 2017

Në Komisarariatit e Policisë Kavajë kishte 3 dhoma sigurie të cilat në momentin e inspektimit përdorshin për meshkuj të rritur. Dhomat e sigurisë ishin të përbëra nga dhomë dhe paradhomë, me ndriçim natyral.

Dhomat ishin të pajisura me krevate, batanije dhe çarçafë, paradhoma ndahej nga mjedisi tjetër me skarë hekuri, që mbyllej nga ana e brendshme e paradhomës pa dorezë. Korridori i ambientit të sigurisë ishte i pajisur me sistem monitorimi, WC-të në çdo dhomë ishin funksionale dhe të pastra.

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar si dhe trajtimi i të shoqëruarve, ndaluarve/arrestuarve gjatë veprimeve që kryen policia

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisarariatit e Policisë Kavajë, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr. 1” konform me procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit dhe ishte i sekretuar. Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit. Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se: Koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 4 orë por disa rubrika të regjistrit nuk plotësoheshin me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë.

Konkretisht, në rubrikën “Adresa e vendbanimit” të personave të shoqëruar nuk ishte pasqyruar rruga, lagjia apo numri i banesës. Në rubrikën “Të dhëna për njoftimin e familjarëve/afërmeve”, nuk ishin pasqyruar gjeneralitetet e të njoftuarit, numri i telefonit dhe ora e njoftimit të tyre. Në këtë Komisarariat ishte edhe regjistri për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar. Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se

në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë, gjithashtu u konstatua se ishte vendosur regjistri për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por nuk ishte evidentuar asnjë kërkesë apo ankesë.

Trajtimi i të ndaluarve/arrestuarve në ambientet e sigurisë

Gjatë inspektimit në Komisaritat u konstatuan 2 persona të ndaluar. Gjatë inspektimit, grupi monitorues intervistoi personat e ndaluar, të cilët konfirmuan se ishin trajtuar në mënyrë korrekte gjatë kohës së marrjes në pyetje nga oficerët e policisë gjyqësore dhe qëndrimit në ambientin e sigurisë. Nga të intervistuarit nuk pati pretendime për trajtim denigrues, jo human apo për ushtrim dhune fizike e psikologjike. Gjendja psikologjike e të intervistuarve ishte e qetë dhe nuk dëshmonte për pasoja të shkaktuara nga keqtrajtimi. Të intervistuarit nuk dëshmuar frikë apo druajtje për të raportuar.

Shtetasit e intervistuar kishin dijeni për identitetin e punonjësit të policisë me të cilin kishin marrë kontakt dhe kishin kryer veprimet procedurale. Ata shpjeguan se, gjatë ndalimit/arrestimit punonjësit e policisë ishin identifikuar përpara tyre duke u prezantuar me gjeneralitetet dhe detyrën që kryenin.

Të ndaluarit trajtoheshin me ushqim tri herë në ditë me katering, sipas normave për trajtimin me ushqim të përcaktuar në Urdhrin e Përbashkët nr. 432, datë 10.03.2008 të Ministrisë të Brendshme dhe Ministrisë të Shëndetësisë. Ndërkohë që nuk realizohej pajisja e të ndaluarve/arrestuarve me mjete të higjienës personale si sapun, detergjente, pasta dhe furça dhëmbësh etj.

Sa i përket trajtimit mjekësor të të ndaluarve/arrestuarve, nga informacioni që morëm nga stafi i Komisarariatit të Policisë Kavajë, u rikonstatua problematika e përsëritur që, në organikën e institucionit nuk është parashikuar një mjek i përgjithshëm, por me **Urdhër nr 1102, dt. 07.11. 2017 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit**, detyra e mjekut i është deleguar mjekut të përgjithshëm të Drejtorisë së Policisë Vendore Tiranë.

Gjatë inspektimit, grupi monitorues konstatoi se vizitat për të ndaluarit/të arrestuarit nuk kryheshin rregullisht nga mjeku, i cili nuk kishte mundësi të kryente vizitën mjekësore dhe plotësonte brenda 12 orëve nga momenti i arrestimit kartelat mjekësore, sipas legjislacionit në fuqi. Gjithashtu nuk kishte një psikolog të parashikuar në organikën e këtij komisaritati, por në çdo rast ai kontaktohej në bashkinë Kavajë.

Në vrojtimin e dhomës së mjekut, u vu re një ambient i papërshtatshëm për kryerjen e vizitave, përfshirë këtu edhe kubaturën e vogël të tij. Krevati i vizitave ishte i papërshtatshëm, dollapi për mbajtjen e medikamenteve ishte jashtë standardit, mungonin ilaçet bazë të urgjencës, si edhe ilaçe të tjera të domosdoshme për një shërbim efikas shëndetësor, nuk kishte frigorifer për mbajtjen e ilaçeve të posaçme.

Ambientet e intervistimit

Në Komisarlatin e Policisë Kavajë, oficerët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet proceduriale në një dhomë të posaçme dhe të përshtatshme për marrjen në pyetje të shtetasve nga organi i akuzës, si edhe për takim me avokatët. Ky ambient nuk ishte i monitoruar me kamera gjatë kryerjes së veprimeve proceduriale nga oficerët e policisë gjyqësore.

Avokati i Popullit e konsideron procesin e monitorimit filmik një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Nga monitorimi që u bë në disa prej zyrave të punonjësve të policisë, nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

Ndihma juridike dhe psikologjike

Nga pyetja e punonjësve të policisë rezultoi se në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit madhorë të cilët nuk kishin mundësi financiare për të pajtuar avokat privat dhe kërkonin ndihmë juridike, atyre ju sigurohej mbrojtja me avokat. Lista me emrat dhe kontaktet e avokatëve, kryesisht ishin të afishuara. Në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, veprimet proceduriale kryheshin në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të psikologut. Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë, ndërsa psikologu sigurohej në bashkëpunim me Bashkinë e Qytetit.

Gjatë inspektimit u konstatua se në korridoret e godinës të këtij komisarlati ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të ndaluar/arrestuar. Ndërkohë u konstatua gjithashtu se në këtë komisarlat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

Për sa më sipër dhe me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: *“Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike”* dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 *“Për Avokatin e Popullit”*, i ndryshuar, ku përcaktohet se: *“Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”*,

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave të menjëhershme për futjen në organikë të personelit mjekësor, në Komisarriatin e Policisë Kavajë i cili siguron vizitën mjekësore dhe plotësimin e kartelës përkatëse për personat e ndaluar/arrestuar brënda 12 orëve nga momenti i arrestimit sipas parashikimeve ligjore.
2. Marrjen e masave për futjen në organikë të Psikologut, si pjesë e rëndësishme e të gjithë procesit të arestimeve apo ndalimeve.
3. Marrjen e masave për rikonstrukcionin e dhomës së Mjekut, paisjen e saj me bazën materiale të nevojshme.
4. Marrjen e masave për paisjen me sistem monitorimi të dhomës, së marrjes në pyetje të ndaluarve/arrestuarve nga organi i akuzës, si edhe për takim me avokatët.
5. Marrjen e masave të nevojshme me qëllim plotësimin me përgjegjësi dhe saktësi të të gjitha rubrikave të “Regjistrin të evidentimit të të dhënave të personave të shoqëruar” në këtë komisarriat, si dhe të dokumenteve të tjera të parashikuara në aktet ligjore e nënligjore lidhur me të shoqëruarit.
6. Marrjen e masave për mirmbajtjen dhe eliminimin e pranisë së lagështirës në të trija dhomat e sigurisë.
7. Marrjen e masave për sigurimin e ndriçimit në tualetin e përbashkët dhe sigurimin e ujit të ngrohtë.
8. Marrjen e masave për paisjen e të ndaluarve/arrestuarve me mjete të higjienës personale si sapun, detergjente, pasta dhe furça dhëmbësh etj.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj.

KOMISIONER

ERMONELA XHAFA